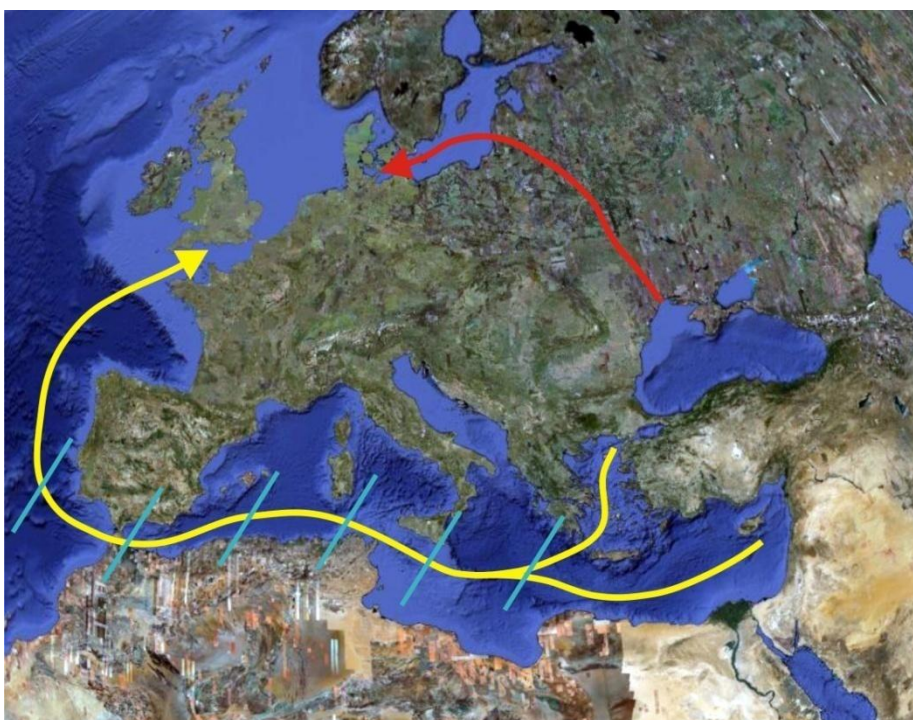

Vikingetidens muslimer på Ærø – en vikingetids handelsplads ved datidens største internationale handelsrute.

Pressekonference på Ærø Museum, Dommergården, Torvet, Ærøskøbing, mandag d. 12. Oktober kl.12:30 med efterfølgende besøg på udgravningslokaliteten, Havsmarken.

kontakt Ole Grøn, Langelands Museum, mob. 22264552 eller Karen Margrethe Fabricius, Ærø Museum, 40451888

I 2008 henvendte de to metaldetektor-amatørarkæologer Steen Agersø og Poul Andersen sig til Langelands Museum. De havde på Ærø gjort et sensationelt fund, der overgik deres vildeste fantasier. På en mark ned til bugten 'Drejet' på det sydlige Ærø havde de indenfor et mindre område fundet 46 arabiske sølvmønter (dirrhemer) og 10 mønter fra Karl den Stores Frankerrige – det er en øgning af mængden af de fundne frankiske mønter i Danmark med næsten 25% - fra én enkelt plads. Fundenes hovedvægt ligger klart i den tidlige vikingetid. Udover mønterne viste store mængder 'brudsølv' til at handle med, metaldråber fra støbning, ornamenterede vægtlodder af bly samt mængder af andre genstande, at der på marken havde været et ganske vigtigt internationalt marked i vikingetidens Danmark. Det blev besluttet at hemmeligholde opdagelsen, for at man i stilhed kunne foretage en grundig sikkerhedsvurdering af den vigtige plads. Tidligere har Jørgen Skaarup for Langelands Museum udgravet et forsvarsanlæg – Sct. Alberts Kapel - med en kraftig vold og voldgrav fra den tidlige vikingetid et par hundrede meter vest for handelspladsen. Et mærkeligt anlæg isoleret set. I lyset af den nye viden får det pludselig en logisk rolle som beskyttelsesanlæg for et rigt marked, der kunne være værd at plyndre.

Et påtrængende spørgsmål var: hvorfor skulle der ligge en så central international handelsplads på det sydlige Ærø? Sandsynligvis er en god del af forklaringen de muslimske krige, der hærgede i og omkring Middelhavet efter det 7. og 8. århundrede. På grund af de lovløse tilstande, dette i perioder medførte i Middelhavet, udvikledes alternative handelsruter fra det indre Middelhav og Sortehavet op ad de russiske floder og ud i Østersøen. Da man ikke var glad for at gå nord om Jylland, sejlede man op ad Slien til Hedeby (ved Schlesvig), hvorfra lasten transporteredes over foden af Jylland og ud i Vesterhavet. Det vil sige at en af datidens største internationale handelsrute fra den tidlige vikingetid gik lige syd om Ærø, og videre til Hedeby. Her kom arabiske købmænd sejlede forbi med deres varer, mønter og meget andet godt. Dette dokumenteres af skriftlige arabiske kilder, der beskriver datidens Hedeby. Markedet på Havsmarken på Ærø har udnyttet at man var placeret ved denne hæftigt befærdede vandvej, der bl.a. forbandt de muslimske lande med Vesteuropa.

Baggrunden for at ruten gik over Jyllands fod ved Hedeby, er også spændende. Både den danske kong Godfred og den mægtige Karl den Store af Frankerriget, havde fået øje på de indtjeningsmuligheder, der lå i at kunne tage afgift for at bringe skibsladninger over land. Karl forsøgte at få ruten placeret, så den gik over land fra Reric i det gamle Østtyskland (idag Gross Stromkendorf) og ud til Vesterhavet syd om datidens Danmark. I 808 tager Godfred imidlertid købmændene fra Reric og placerer dem i Hedeby, hvor ruten kan fungerer beskyttet af Dannevirke. Danskerne havde også styrke til at gennemtrumfe at den danske grænse skulle forløbe ved Eideren.

Langelands Museum, der har ansvaret for arkæologien på Ærø, har i denne uge foretaget en udgravning på det gamle strandmarked, der skal hjælpe til at afklare dets karakter og danne grundlag for en sikkerhedsvurdering af pladsen. Der er tilsyneladende tale om et strandmarked uden bygninger eller markante strukturer. Som på den ældre Lundeborg strandmarked, har man sandsynligvis benyttet sig af lette boder og telte. De rige bebyggelser, der uden tvivl har knyttet sig til markedet, har nok ligget længere inde i landet i sikkerhed for angreb fra søsiden, hvor alle typer rejsende jo har kunnet komme forbi.

Frankisk sølv mønt fra Ludvig den Frommes tid fundet på Havsmarken, Ærø.

Brudsølv til at handle med fundet på Havsmarlen, Ærø.

Spænde med emallering fundet på Havsmarken, Ærø.

En af 46 arabiske vikingetids sølvmønter fundet på Havsmarken, Ærø.